

Odkaz:

Rozsudek Soudního dvora ze dne 9. února 1994, Salomone Haim proti Kassenzahnärztliche Vereinigung Nordrhein, věc C-319/92, Recueil 1994, s. I-425*

Klíčová slova:

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce: Bundessozialgericht – Německo. Usazování a poskytování služeb – Zubní lékař – Uznávání dokladů o dosažené kvalifikaci

Předmět:

Rozhodnutí o předběžných otázkách týkajících se výkladu článku 20 směrnice Rady 78/686/EHS ze dne 25. července 1978 o vzájemném uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažené kvalifikaci zubních lékařů obsahující opatření k usnadnění účinného výkonu práva usazování a volného pohybu služeb (Úř. věst. L 233, s. 1), a podpůrně výkladu článku 52 Smlouvy o EHS

Skutkové okolnosti a právní otázky:

¹ Usnesením ze dne 20. května 1992, došlým Soudnímu dvoru dne 28. července téhož roku, položil německý Bundessozialgericht na základě článku 177 Smlouvy o EHS tři předběžné otázky týkající se výkladu článku 20 směrnice Rady 78/686/EHS ze dne 25. července 1978 o vzájemném uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažené kvalifikaci zubních lékařů obsahující opatření k usnadnění účinného výkonu práva usazování a volného pohybu služeb (Úř. věst. L 233, s. 1) a podpůrně výkladu článku 52 Smlouvy o EHS.

² Tyto otázky byly vzneseny v rámci sporu mezi Salomonem Haimem a Kassenzahnärztliche Vereinigung Nordrhein (sdružení smluvních zubních lékařů Severního Porýní, dále jen „KVN“) ve věci odmítnutí posledně uvedeného sdružení zapsat Salomona Haima do německého registru smluvních zubních lékařů.

³ Směrnice 78/686 upravuje vzájemné uznávání v článku 3 taxativně uvedených a členskými státy vydaných diplomů zubních lékařů ze strany členských států. Koordinace právních a správních předpisů týkajících se činností zubních lékařů je zajištěna směrnicí Rady 78/687/EHS ze dne 25. července 1978 (Úř. věst. L 233, s. 10). Podle článku 2 směrnice 78/686 jsou diplomy vydané v některém ze členských států v souladu se základními kritérii teoretické a praktické odborné přípravy stanovenými směrnicí 78/687 automaticky uznány v ostatních členských státech.

⁴ Podle článku 20 směrnice 78/686:

„Členské státy, které podmiňují uzavření smlouvy o poskytování zdravotní péče mezi zubním lékařem a zdravotní pojišťovnou získáním přípravné praxe, mohou stejnou povinnost uložit státním příslušníkům ostatních členských států, a to po dobu osmi let od oznámení této směrnice. Délka praxe však nesmí přesáhnout šest měsíců.“

⁵ Výše uvedené ustanovení bylo provedeno do německého práva § 3 *Zulassungsverordnung für Kassenzahnärzte* (nařízení o uzavírání smluv o poskytování zdravotní péče mezi zubními lékaři a zdravotními pojišťovnami, dále jen „německé nařízení“), který stanoví, že zápis do registru smluvních zubních lékařů je podmíněn zaprvé uznáním odborné způsobilosti k výkonu povolání zubního lékaře a zadruhé získáním dvouleté přípravné praxe. Zubní lékaři, kteří získali diplom

---

* Jednací jazyk: němčina

uznaný podle práva Společenství v jiném členském státě a kteří požádali o svůj zápis po 30. červnu 1986, jsou však osvobozeni od podmínky přípravné praxe. Pro ty, kteří podali svou žádost před tímto datem, je délka přípravné praxe šest měsíců.

6 Salomone Haim je italský státní příslušník, držitel diplomu zubního lékaře, vydaného v roce 1946 Istanbulskou univerzitou v Turecku. Dne 18. září 1981 získal od Regierungspräsident v Arnshergu uznání způsobilosti k výkonu povolání zubního lékaře ve Spolkové republice Německo, což mu umožnilo, aby v této zemi vykonával své povolání jako osoba samostatně výdělečně činná.

7 V roce 1982 byl turecký diplom S. Haima uznán belgickým ministrem školství a francouzské kultury za rovnocenný belgickému „diplôme légal de licencié en science dentaire“ (diplom o ukončení studia v oboru zubní lékařství). Na základě rovnocennosti tohoto diplomu pracoval S. Haim po dobu osmi let v Bruselu jako smluvní zubní lékař.

8 V roce 1988 požádal S. Haim u KVN o zápis svého jména do registru smluvních zubních lékařů, aby mohl uzavřít smlouvu o poskytování zdravotní péče se zdravotní pojišťovnou. Dne 10. srpna 1988 odmítlo KVN jej do registru zapsat s odůvodněním, že S. Heim nezískal dvouletou přípravnou praxi požadovanou německým nařízením. Odvolání proti tomuto rozhodnutí bylo zamítnuto nejprve dne 28. března 1990 Sozialgericht Düsseldorf a následně dne 24. října 1990 Landessozialgericht Nordrhein-Westfalen.

9 Salomone Haim poté podal k Bundessozialgericht opravný prostředek „Revision“ s žádostí o určení, že je podle článku 20 směrnice 78/686 zproštěn povinnosti získat dvouletou přípravnou praxi stanovenou německým nařízením. Jelikož měl Bundessozialgericht pochybnosti o výkladu tohoto ustanovení, rozhodl se přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru tyto předběžné otázky:

- „1) Má být článek 20 směrnice 78/686 o vzájemném uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažené kvalifikaci zubních lékařů obsahující opatření k usnadnění účinného výkonu práva usazování a volného pohybu služeb (směrnice 78/686/EHS — Úř. věst. 1978, č. L 223, s. 1) vykládán v tom smyslu, že členské státy, které vyžadují od svých státních příslušníků získání přípravné praxe jako podmínky k tomu, aby bylo těmto státním příslušníkům jakožto zubním lékařům umožněno uzavřít smlouvu o poskytování zdravotní péče se zdravotními pojišťovnami, po roce 1986 již nemohou ukládat tutéž povinnost státním příslušníkům ostatních členských států, pokud byl již těmto státním příslušníkům povolen výkon jejich povolání ve členském státě usazení v souladu s vnitrostátním právem tohoto státu, a to ani v případě, že nejsou držiteli žádného dokladu o dosažené kvalifikaci, jehož uznání vyžadují směrnice?
- 2) Je-li odpověď na první otázku záporná, přiznává výše uvedené ustanovení v každém případě nárok na uzavření takové smlouvy, aniž by bylo nezbytné získat přípravnou praxi, státnímu příslušníkovi jednoho členského státu, jenž je držitelem diplomu vydaného třetí zemí, který byl uznán jiným členským státem za rovnocenný diplomu, jehož název je uveden ve směrniciích a jenž byl získán v souladu s právními předpisy posledně uvedeného státu?
- 3) Je-li odpověď na druhou otázku záporná, je podle článku 52 Smlouvy o EHS přípustné odepřít státnímu příslušníkovi jednoho členského státu jakožto

zubnímu lékaři, který není držitelem žádného z diplomů spadajících do působnosti směrnice, avšak jemuž byl povolen výkon jeho povolání v jiném členském státě i ve státě usazení, možnost uzavřít smlouvu o poskytování zdravotní péče se zdravotní pojišťovnou, z toho důvodu, že nezískal požadovanou přípravnou praxi, aniž by bylo ověřeno, zda není možné považovat jeho doposud získanou odbornou praxi za zcela nebo zčásti splňující tuto podmínku?“

K první otázce

10 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda článek 20 směrnice 78/686 zakazuje členskému státu, aby vyžadoval od státního příslušníka jiného členského státu, jenž není držitelem žádného z dokladů o dosažené kvalifikaci uvedených v článku 3 zmíněné směrnice, získání přípravné praxe jako podmínky k tomu, aby bylo dotyčným státním příslušníkovi jakožto zubnímu lékaři umožněno uzavřít smlouvu o poskytování zdravotní péče se zdravotní pojišťovnou, třebaže je mu povolen výkon jeho povolání na území prvně uvedeného státu.

11 K zodpovězení této otázky je třeba zasadit výše uvedené ustanovení do jeho právního rámce.

12 Článek 20 je součástí kapitoly obsahující závěrečná ustanovení směrnice 78/686 a vztahuje se pouze na zvláštní případ smluv uzavřených mezi zubními lékaři a zdravotními pojišťovnami. Zákaz ukládat státním příslušníkům Společenství po 30. červnu 1986 podmínku získání praxe, stanovený v článku 20, je odůvodněn skutečností, že diplomy státních příslušníků členských států, tak jak jsou uvedeny v článku 3 směrnice 78/686, poskytují po uplynutí osmiletého období od oznámení směrnice veškeré záruky, pokud jde o podmínky vztahující se na odbornou přípravu jejich držitelů.

13 Naproti tomu po dobu trvání tohoto období přiznává článek 20, jenž vychází z předpokladu, že záruky vyplývající z podmínek vztahujících se na teoretickou a praktickou odbornou přípravu stanovených směrnicí 78/687 nemohou být ještě účinné, členským státům možnost vyžadovat získání přípravné praxe v maximální délce šesti měsíců, ukládají-li tutéž podmínku svým státním příslušníkům.

14 Salomone Haim tvrdí, že nemá jako státní příslušník členského státu, jemuž byl povolen výkon povolání zubního lékaře ve Spolkové republice Německo, povinnost získat praxi stanovenou tímto ustanovením. Podle jeho názoru je bezvýznamné, že svou odbornou přípravu získal ve třetí zemi.

15 Tento argument nemůže být přijat.

16 Pokud by totiž ke zproštění povinnosti získat přípravnou praxi postačovalo být státním příslušníkem členského státu a vykonávat po určitou dobu povolání ve státě Společenství, aniž by bylo nutné splňovat jakoukoli další podmínku vztahující se na odbornou přípravu, směrnice 78/686 by nerozlišovala mezi státními příslušníky členských států Společenství, kteří žádají o uzavření smlouvy před uplynutím osmiletého období od oznámení směrnice, a těmi, kteří žádají o schválení později. Článek 20 je však založen právě na tomto rozlišení, jež je v souladu se systematickou směrnicí 78/686 a 78/687.

17 Z toho vyplývá, že rozsah působnosti článku 20 je shodný s rozsahem působnosti
směrnice, jejíž je uvedený článek součástí, a vztahuje se pouze na držitele diplomu
vydaného členskými státy.

18 Na první předběžnou otázku je tedy třeba odpovědět tak, že článek 20 nezakazuje
členskému státu, aby vyžadoval po státním příslušníkovi jiného členského státu, jenž
není držitelem žádného z dokladů o dosažené kvalifikaci uvedených v článku 3 této
směrnice, získání přípravné praxe jako podmínky k tomu, aby bylo dotyčnému
státnímu příslušníkovi jakožto zubnímu lékaři umožněno uzavřít smlouvu o
poskytování zdravotní péče se zdravotní pojišťovnou, třebaže je mu povolen výkon
jeho povolání na území prvně uvedeného státu.

Ke druhé otázce

19 Svou druhou otázkou se předkládající soud táže, zda článek 20 směrnice 78/686
zprošťuje státního příslušníka jednoho členského státu, jenž je držitelem diplomu
vydaného třetí zemí, povinnosti získat přípravnou praxi, pokud byl tento diplom
uznán jiným členským státem za rovnocenný diplomu uvedenému v článku 3
směrnice.

20 K zodpovězení této otázky je třeba odkázat na čl. 1 odst. 4 směrnice 78/687, jenž
stanoví, že uvedenou směrnici

„není dotčena možnost členských států umožnit na jejich území v souladu s jejich
právní úpravou přístup k činnostem zubních lékařů a jejich výkon držitelům diplomů,
osvědčení nebo jiných dokladů o dosažené kvalifikaci, které nezískali v členském
státě.“

21 Z tohoto textu vyplývá, že, jak již uvedl Soudní dvůr v rozsudku z téhož dne, Tawil
Albertini (C-154/93, dosud nezveřejněný v Recueil, bod 13), uznání třetími zeměmi
vydaných dokladů o dosažené kvalifikaci ze strany jednoho členského státu
nezavazuje ostatní členské státy, a to ani tehdy, pokud byly uznány za rovnocenné
v jednom či více členských státech.

22 Na druhou předběžnou otázku je tedy třeba odpovědět tak, že článek 20
směrnice 78/686 nezprošťuje státního příslušníka jednoho členského státu, jenž je
držitelem diplomu vydaného třetí zemí, povinnosti získat přípravnou praxi, pokud
byl tento diplom uznán jiným členským státem za rovnocenný diplomu uvedenému
v článku 3 směrnice.

Ke třetí otázce

23 Svou třetí otázkou se předkládající soud táže, zda je podle článku 52 Smlouvy
přípustné, aby příslušné orgány jednoho členského státu odepřely státnímu
příslušníkovi jiného členského státu jakožto zubnímu lékaři, který není držitelem
žádného z diplomů uvedených v článku 3 směrnice 78/686, avšak jemuž bylo
povoleno vykonávat a který vykonával své povolání v jednom i ve druhém členském
státě, možnost uzavřít smlouvu o poskytování zdravotní péče se zdravotní
pojišťovnou, z toho důvodu, že nezískal přípravnou praxi vyžadovanou právní
úpravou prvně uvedeného státu, aniž by ověřily, zda není možné s ohledem na jeho
doposud získanou odbornou praxi považovat tuto podmínku za zcela nebo zčásti
splněnou.

24 Cílem článku 52 Smlouvy je odstranění omezení svobody usazování pro státní
25 příslušníky jednoho členského státu na území jiného členského státu.

26 Situace, jaká existuje v projednávaném případě, kdy státní příslušník členského státu
Společenství využívá svobody usadit se v jiném členském státě, než je stát jeho státní
příslušnosti, kterou mu přiznává Smlouva, spadá do působnosti výše uvedeného
ustanovení.

27 Jak již uvedl Soudní dvůr v rozsudku ze dne 7. května 1991, Vlassopoulou (C-
340/89, Recueil, s. I-2357, bod 15), vnitrostátní podmínky pro získání kvalifikace,
byť uplatňované bez jakékoli diskriminace na základě státní příslušnosti, mohou být
ve svém důsledku na překážku státním příslušníkům jiných členských států při
výkonu jejich práva na usazování, jež jim je zaručeno článkem 52 Smlouvy. Tak by
tomu mohlo být tehdy, pokud by dotčené vnitrostátní předpisy nezohledňovaly
znalosti a kvalifikace, které dotyčný již získal v jiném členském státě.

28 V tomtéž rozsudku (bod 16) Soudní dvůr rovněž rozhodl, že členskému státu, ke
kterému byla podána žádost o povolení výkonu povolání, k němuž je podle
vnitrostátní právní úpravy přístup podmíněn držením diplomu nebo odborné
kvalifikace, přísluší zohlednit diplomy, osvědčení a jiné doklady o dosažené
kvalifikaci, které dotyčný získal za účelem výkonu téhož povolání v jiném členském
státě, a to tím způsobem, že srovná znalosti a dovednosti potvrzené těmito diplomy
se znalostmi a kvalifikacemi vyžadovanými vnitrostátními předpisy.

29 Podle stejné zásady je třeba mít v projednávaném případě za to, že příslušné
vnitrostátní orgány musí za účelem ověření, zda je splněna povinnost přípravné praxe
stanovená vnitrostátní právní úpravou, zohlednit odbornou praxi žalobce v původním
řízení, včetně praxe, kterou získal jako smluvní zubní lékař v jiném členském státě.

30 Na třetí položenou otázku je tedy třeba odpovědět tak, že podle článku 52 Smlouvy
není přípustné, aby příslušné orgány jednoho členského státu odepřely státnímu
příslušníkovi jiného členského státu jakožto zubnímu lékaři, který není držitelem
žádného z diplomů uvedených v článku 3 směrnice 78/686, avšak jemuž bylo
povoleno vykonávat a který vykonával své povolání v prvním i ve druhém členském
státě, možnost uzavřít smlouvu o poskytování zdravotní péče se zdravotní
pojišťovnou z toho důvodu, že nezískal přípravnou praxi vyžadovanou právní
úpravou prvně uvedeného státu, aniž by ověřily, zda odpovídá odborná praxe, kterou
dotyčný již doložil, odborné praxi vyžadované touto právní úpravou, a pokud ano, v
jakém rozsahu.

K nákladům řízení

30 Náklady vzniklé Komisi Evropských společenství, která předložila vyjádření
Soudnímu dvoru, se nenahrazují. Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o
účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu
probíhajícímu před vnitrostátním soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení
příslušný uvedený soud.

Z těchto důvodů

SODNÍ DVŮR

o otázkách, které mu byly předloženy usnesením Bundessozialgericht ze dne 20. května 1992,
rozhodl takto:

- 1) **Článek 20 směrnice Rady 78/686/EHS ze dne 25. července 1978 o vzájemném uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažené kvalifikaci zubních lékařů obsahující opatření k usnadnění účinného výkonu práva usazování a volného pohybu služeb nezakazuje členskému státu, aby vyžadoval po státním příslušníkovi jiného členského státu, jenž není držitelem žádného z dokladů o dosažené kvalifikaci uvedených v článku 3 této směrnice, získání přípravné praxe jako podmínky k tomu, aby bylo dotyčnému státnímu příslušníkovi jakožto zubnímu lékaři umožněno uzavřít smlouvu o poskytování zdravotní péče se zdravotní pojišťovnou, třebaže je mu povolen výkon jeho povolání na území prvně uvedeného státu.**
- 2) **Článek 20 nezprošťuje státního příslušníka jednoho členského státu, jenž je držitelem diplomu vydaného třetí zemí, povinnosti získat přípravnou praxi, pokud byl tento diplom uznán jiným členským státem za rovnocenný s diplomem uvedeným v článku 3 směrnice.**
- 3) **Podle článku 52 Smlouvy není přípustné, aby příslušné orgány jednoho členského státu odepřely státnímu příslušníkovi jiného členského státu jakožto zubnímu lékaři, který není držitelem žádného z diplomů uvedených v článku 3 směrnice 78/686, avšak jemuž bylo povoleno vykonávat a který vykonával své povolání v prvním i ve druhém členském státě, možnost uzavřít smlouvu o poskytování zdravotní péče se zdravotní pojišťovnou z toho důvodu, že nezískal přípravnou praxi vyžadovanou právní úpravou prvně uvedeného státu, aniž by ověřily, zda odpovídá odborná praxe, kterou dotyčný již doložil, odborné praxi vyžadované touto právní úpravou, a pokud ano, v jakém rozsahu.**